

# Skolbarn utvecklar svenskan med musik

**Svenskämnet i skolan innehåller en spänning mellan att vara ett färdighetsämne och ett ämne där estetiska uttrycksformer ingår i språkarbetet. En avhandling från Göteborgs universitet visar att ett arbetsätt där svenska och musik kombineras kan förbättra elevers språkutveckling.**

Svenskämnets innehåll i skolan har varierat över tid. På många håll är det idag ett färdighetsämne med det talade och skrivna språket i fokus. Det kan också vara ett ämne där elevers erfarenheter och kunskaper kan kommuniceras och gestaltas med estetiska uttrycksformer – som musik, bild och form, litteratur, teater, film och dans.

**Katharina Dahlbäck** har undersökt de nämnda uttrycksformernas betydelse för kommunikation, lärande och språkutveckling inom ramen för svenskämnet under de första skolåren. Med sin avhandling vill hon synliggöra ytterligare dimensioner av svenskundervisning och språkutvecklande förhållningssätt med framför allt musik som exempel.

I avhandlingen problematiserar hon svenskämnet med utgångspunkt i klassrumspraktik, svenskämnets kursplaner och lärares uppfattningar. Hon gör det med hjälp av loggböcker, videofilmer med en klass (årskurs ett) tillsammans med klasslärare och specialpedagog, analyser av kursplaner samt intervjuer med lärare.

– En rik språkmiljö där flera språk används, inklusive estetiska uttrycksformer som exempelvis musik, är gynnsam för social inkludering och elevers språkliga utveckling, både för elever med svenska som första- och andraspråk, säger Katharina Dahlbäck.

Den undersökta klassens skoldagar inleddes med språk- och muskarbete där de gemensamma beståndsdelarna i musik och svenska användes – ljud, puls, rytm, melodi, betoning, dynamik och syntax. I studien visas såväl vilken roll musiken kan spela i det språkliga lärandet som vilken betydelse det talade och skrivna språket har för det musikaliska lärandet.

– Sångerna gav en tydlig struktur där innehåll, meningar, rytm, ljud, bokstäver, bilder och melodier utforskades gemensamt i gruppen.

Katharina Dahlbäck's resultat synliggör en spänning mellan svenska som ett färdighetsämne och ett ämne där estetiska uttrycksformer ingår under de första skolåren. Ett färdighetsinriktat svenskämne dominerar i kursplaner och i lärares uppfattningar. Men i studien finns också exempel på skolor och lärare där estetiska uttrycksformer inkluderas i det språkutvecklande arbetet.

– Jag visar hur hindren med att använda exempelvis musik inom svenskämnet är möjliga att övervinna. Hinder och möjligheter är beroende av skolors organisation, vilken utbildning lärare har samt hur de tolkar kursplaner och styrdokument. Elever använder flera sätt för att kommunicera och uttrycka sig, vilket kan ses som möjligheter och resurser för lärande.

Kontakt:

Katharina Dahlbäck, telefon: 031-786 2139, e-post: [katharina.dahlback@gu.se](mailto:katharina.dahlback@gu.se)

Hon lägger fram sin avhandling *Svenskämnets estetiska dimensioner – i klassrum, kursplaner och lärares uppfattningar* vid institutionen för didaktik och pedagogisk profession fredagen den 31 mars kl. 13.00.

Plats: sal BE 036, Pedagogens hus B, Läroverksgatan 15, Göteborg.

Avhandlingen finns digitalt publicerad på <http://hdl.handle.net/2077/51278>